

hanem a kérdésben teljesen járatlan orvost neveztek ki, aki azt a munkát, amit én már napi három órában, vasárnapot sem kivéve, nem tudtam lebonyolítani, ő a sokkal nagyobb szabású működését heti három rendelésben egy negyed óra alatt elvégzi (nota bene: az illető a munkájáért évi 700 korona tiszteltdíjat kap) s jellemzésül legyen elég azon adat megemlítése, hogy a rendelkezésre álló minimális összeget (miként ezt Gaál Endre dr. tanácsos urtól hallottam) el sem tudta költeni. Érthető, hogy erre az intézményre én nem voltam még kíváncsi. Megjegyzem, hogy a tanács határozatát a közgyűléshez meg akartam főlebbezni, de főlebbezést el sem fogadta Gaál tanácsos ur, mondván, hogy nekem az egész dologhoz semmi közöm nincsen s így nem áll jogomban a tanács végzését megfőlebbezni. A város törvényhatósági bizottsági tagjai közül pedig egyetlen ember sem tartotta szükségnek, hogy ezt a fontos kérdést interpelláció tárgyává tegye.

— Gondolt-e már főorvos ur arra, hogy Szegeden a saját intenciója szerint létesítene tüdővész-ellenes intézményt?

— Igen, Sőt egy tüdővész-kórháznak és egy erdei üdülő-telepnek a terveit régebben elkészítettem, de azóta is csak az íróasztalomban hevernek. Fájdalom, Szegeden minden olyan, a nép jólétére irányuló intézmény kezdeményezése, amely a hatóság segítségével meg nem valósítható, meddő vállalkozás volna és így nem is mertem a hatóságnál a kezdő lépéseket megtenni. Minden jel arra vall, hogy a jövőben is hiába próbálkoznék. Elég szomorú tapasztalataim vannak a partfürdő létesítésében, amikor csak a legnagyobb erőfeszítéssel lehetett a hatóság indolenciáját, sőt rosszakaratát ezen közjóléti intézmény megalkotása alkalmával legyőzni. Határozottan állíthatom, hogy Szegeden mindeztideig a tüdővész lekiűzése szempontjából a hatóság semmiféle intézkedést nem csinált. Egy ízben dr. Regdon a közgyűlésen indítványozta, hogy legalább a Széchenyi-téren lemnének nyilvános köpöcsészek és függesztenék ki a köpési tilalmat, de kivételre anyagi okokból nem került a sor. Nemcsak szegedi, de — sajnos — magyarországi tünét, hogy a közegészségügyre mindig sajnálják a legkisebb kiadást is. Holott a köpési tilalom keresztülteltele a legnagyobb mértékben járulna hozzá a fertőzés kiküszöböléséhez, ilyen tilalmat azonban nemcsak az utcán, de még a zárt helyiségekben, vendéglőkben, kávéházakban, műhelyekben, hivatalszobákban sem foganatosítottak. Pedig ehhez egy szigorú rendőrkapitányi rendelet is elég volna.

— Végül — fejezte be a beszélgetést Hollós dr. — a szegedi munkáslakások kérdésének megoldása is a hatóság föladata volna, amely kérdés Szegeden igazán égető és amely kérdés lehet ugyan, hogy valaha már fölvetődött Szegeden, de a megoldásnak még semmi nyoma sem látható. A kérdés megoldása pedig a tüdővész leküzdésére elsőrangú fontosságú. Anglia ilyen és hasonló intézkedésekkel tudta nyolcvan év alatt a tüdővész-halálozások számát az eredetinek egy harmadára csökkenteni, úgy, hogy ma a 42 millió lakossal bíró Angliában évente 20,000 emberrel kevesebben halnak meg tüdővészben, mint a 20 millió lakossal bíró Magyarországon.

Nem nehéz most már tiszta képet alkotni arról, hogy miképpen állunk Szegeden a tüdővésszel, illetőleg a gyógyításával és leküzdésével. A tüdővész remekül fejlődik, talán a városnál is remekesebbül, ellenben a gyógyításával, vagy — uram bocsá — a leküzdésével, ami alatt a fertőző csírák intézmé-

nyes elfojtása értendő, — sehogyse állunk. És nem mentő, csak lesújtó körülmény, hogy szerte Magyarországon sem igen van kiülönkül. Ilyen viszonyok közt föltétlenül dicséretes emberbaráti eszme, hogy a szegedi munkásbiztosító szanatóriumot akar létesíteni. A Hollós dr. adatai azonban komoly intelműl szolgálhatnak arra, hogy a munkásbiztosító pénztárnak alaposan meg kell fontolnia a kérdést, mielőtt a tüdővészben szenvedő munkásságért alkotna valamit.

H. Gy.

A felsőipariskola és a fogadalmi templom.

(Saját tudósítónktól.) Érdekes tartalmú leíratot kapott Szeged város tanácsa a kereskedelmi minisztertől. A felsőipariskolát tudvalevőleg a városi menhely közvetlen közelében építik. A felsőipariskolának ez a szomszédság természetesen sem pedagógiai, sem pedig erkölcsi szempontból nem valami kellemes. A kereskedelmi miniszter ezért azt a megoldást ajánlja, hogy a város engedje át a menhely épületét állami iparossegéd- és inasotthon céljaira. A miniszter internátusszerűnek tervezi az otthont. A miniszterium megbízásából november huszadikán Szegedre érkezik Vigh Albert, országos iparoktatási felügyelő, hogy tárgyaljon ebben az ügyben a várossal.

A tanács a menhely teljes becsértékét kéri az államtól, mert új menhelyet kell építeni, amelynek a költségeivel nem lehet újból megterhelni a város költségvetését. Az egyezség valószínűleg sikerül és Szeged újabb állami intézménnyel, az iparos-otthonnal gyarapodik.

A kereskedelmi miniszter leíratában még főlemlíti, hogy a felsőipariskola építésével kapcsolatban a szomszédos telekre is szüksége van. Azon a területen akarják ugyanis kibővíteni a felsőipariskola, műhelyét. A tanács a mérnökséggel főlebecsülteti a telektől értékét és aztán értesíti a minisztert a vételárról. Végül pedig a közgyűlés határoz majd ebben az ügyben.

*

A fogadalmi templom környékének a tavasszal megkezdik a rendezését. A rendezéshez több ház és telek kisajátítása szükséges. Ez megakasztotta a munkát, mert a telek- és háztulajdonosok olyan nagy összeget kértek a várostól, amelynek a megszavazásáról szó sem lehetett.

Az elutasító határozat után újabb, olcsóbb ajánlatok érkeztek a városhoz. A közgyűlés már elhatározta két ház kisajátítását, ma pedig három újabb ajánlat érkezett a város tanácsához. Most semmi akadálya sincs annak, hogy a tavasszal meginduljon a fogadalmi templom környékének a rendezése.

A mérnökségnek az a terve, hogy a templom környékének a rendezésével megszűnik a Révai-utca. A Sobay-féle ház belső határáról kezdődik a tér kiképződése. A régi gimnázium épületét lebontják és a telkét az új térhez csatolják. A fogadalmi templom bizottság már több módosítást eszközölt a mérnökség tervén. Így javasolja a bizottság, hogy a Sobay-féle ház telkén építsék föl az új plébánia-lakot.

A fogadalmi templom környékének rendezése igen súlyos feladat. A végleges döntést valószínűleg még beható tanácskozások előzik meg.

Az élet kulisszái mögül.

A végnapjait élő európai török birodalom legnagyobb élő prózairójának Dschahid Husseinnak két meséjét mutatjuk itt be.

A HAJÓS.

Utban voltam Hizárból Kaulidscha felé. Egy idősebb hajós teljes erejével nekifeküdt az evezőknek, s egész teste reszketett bele, hogy a régi, nehéz csolnakot az ár ellen kormányozta; mint hegyipatak harcolt a kisebb torlódó hullámokkal. A harc kifárasztotta és dacára a hűvös, nedves estének, levetette ruháit, inge volt csak rajta, melynek mindegyik gombja hiányzott. Kimerültség fogta el a nyomorult, erőtlen testét. A melle zihált, arcá kipirosodott, az izzadság ráncos, vastag arcáról, a megerőltetéstől tüzes mellére csurgott.

És ez a szegény fickó mindig csak egy darabka kenyérért dolgozott. Vitt — aki kényelmesen végigfeküdt a csolnakban — a merre akartam. Valami mégis feltűnt rajta, amiért őszintén megirigyeltem. Ha beszélt, vastag ajkai közül szinte kivillogtak fehér, egészséges fogai.

— Atyus — mondtam neki, istenemre nagyon szépek a fogaid... Az öreg tekintete is komor lett, mint az örvény.

És olyan arccal, mintha köpni akarna arra az igazságtalan, komiszsorsra, mely őt, a szegényt és gyengét már oly sok-sok év óta erre a gályamunkára kárhoztatta, mondá:

— Hogyan lehetne másképpen, amikor sohasem volt ennivalóm?

A LEVÉL.

Egy csuf, tüskés végtelen magas fán gondtalan kis levél nőtt, olyan, amilyen nagyon sok van. Alig hogy kikukucskált a világra, már körülülték a madarak és szépséges, kedves hangukon vidám dalokat énekeltek. A színpompás hajnalpir megajándékozta fénylő, átlátszó harmattal, a csillogó hold-tengár megszépítette ittlétét.

Nagyon örült ezeknek a levélke. Mint a csattogó szárnyu tarka lepkék, ő is szabadon szeretett volna röpdösni ebben a ragyogó, illatos világban.

De sok kötelék fűzte a csuf, tüskés, végtelen magas fához. A hajnali szellő sem tudta elszakítani tőle. Őt is megragadta a levélke vágyódása. Így mulott el egyik nap a másik után. Az eső esett, a nap kisütött... és minden megváltozott. A kis levél elvesztette üdeségét. De még mindig remélte, hogy utolérheti a csattogó szárnyu tarka lepkéket. Sőt este borult a vidékre. Jeges szél megrázta kötelékét és elszabadította a fától. A kis levél nem siethetett a színes, pompás virágok között, mint a csattogó szárnyu tarka lepkék: nagy halom levélre esett melyeknek minden egyese, mint most már ő maga is, kiesi, száradt és fonnadt volt.

A DÉLMAGYARORSZÁG TELEFON SZÁMAI:
KIADÓHIVATAL: 81.
SZERKESZTŐSÉG: 305.

CSILLÁROK

legszebb és legmodernebb kivitelben
Braun Viktornál
Szeged, Vár-utca 7. szám.
Telefon 11-77. Telefon 11-77.
A legkedvezőbb fizetési feltételek!